

Dr. H.F. Kohlbrugge

Tekst: HEBREEËN 1 vers 1-2.

God, voortijds veelmalen en op velerlei wijze, tot de vaderen gesproken hebbende door de profeten, heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door de Zoon; Welke Hij gesteld heeft tot een Erfgenaam van alles, door Welke Hij ook de wereld gemaakt heeft.

Veel uitspraken uit de Brief van Paulus aan de Hebreëen zijn u bekend, mijn Geliefden, en zijn u ook duidelijk; wat Paulus ondertussen met het eerste hoofdstuk van deze Brief eigenlijk bedoelde, zal velen van u wel niet zo duidelijk zijn; daarom wil ik in dit morgenuur, zij het ook in korte opmerkingen, u het doel van de Apostel met dit eerste hoofdstuk ontvouwen, door u de eerste twee Verzen uit te leggen. Het is een hoogst gewichtige waarheid, welke onze Catechismus in het Antwoord op de 30ste Vraag mededeelt: *"of Jezus moet geen volkomen Zaligmaker zijn, of die deze Zaligmaker met een waar geloof aannemen, moeten alles in Hem hebben, wat tot hun zaligheid nodig is."* De Vraag zelf echter luidt aldus: *"Geloven dan die ook aan de enige Zaligmaker Jezus, die hun zaligheid en welvaart bij de heiligen, bij zichzelf, of ergens elders zoeken?"* Dat deden de Hebreëen, aan wie de Apostel deze Brief schreef, want zij zochten hun zaligheid en welvaart bij de engelen. Ofschoon zij het Evangelie van de genade gehoord, hetzelfde ook omhelsd en de zaligmakende werking daarvan aan hun hart ondervonden hadden, zo ontbrak hun toch de moed, om hun welvaart en zaligheid alleen bij de Heere Jezus te zoeken, en het op zijn genade te wagen en te laten aankomen; want naast deze enige Middelaar Gods en der mensen zagen zij naar bijmiddelaars om, die voor hen mochten intreden bij God, en deze bijmiddelaars waren de engelen. Deswege houdt de Apostel Paulus hun de ganse heerlijkheid van de Heere Jezus voor, opdat zij met een waarachtig geloof aan deze Heere zich volkomen zouden overgeven, en hun welvaart en de zaligheid hunner zielen uitsluitend op Hem zouden bouwen.

Uit dit korte overzicht moet het u aanstonds duidelijk zijn, dat dit hoofdstuk voor ons een schat van lering, van terechtwijzing en van vertroosting bevat; want er is niemand onder ons, die daarvan geheel rein is, dat hij zijn zaligheid en zijn welvaart (al ware het ook slechts nu en dan) niet bij zichzelf zoekt, en juist daar, waar het heil en de zaligheid niet te vinden zijn. Ook is er niemand onder ons, wie het niet onophoudelijk ter bemoediging moet worden gepredikt: dat Jezus ons zalig maakt van onze zonden, en dat bij geen ander enige zaligheid of heil te zoeken en te vinden is.

"God heeft gesproken," schrijft de Apostel. Dat is reeds vooraf zeer troostrijk, als men gebukt gaat onder het gevoel, dat men in zichzelf verloren is, en dat God Zich verschrikkelijk vertoort beide over de aangeboren en de werkelijke zonden, en dat Hij die, door een rechtvaardig oordeel, tijdelijk en met de eeuwige verdoemenis moet straffen. Wanneer men God door zijn zonden vertoord heeft, en er een dof stilzwijgen om ons heen en de hel slechts voor ons open is, en wij toch zo graag uit de hoge hemel een woord van God Zelf zouden horen: of er nog verlossing van schuld en straf, of er nog hoop op zaligheid voor ons bestaat, welk een grote troost is het dan, te vernemen: *"God heeft gesproken"*, van vrede namelijk;

gesproken heeft Hij daarvan, dat er hulp, heil en verlossing voor de verlorene is; dat God hem niet wil vergelden naar zijn zonden, maar zijnen overtredingen wil genadig zijn; dat Hijzelf hem bij de hand wil vatten en hem leiden in zijn wegen en geboden. Want dat is het wat de Apostel bedoelt, dat God gesproken heeft: dat God de dood des zondaars niet wil, maar hem, ondanks al zijn zonden en zijn verwachting van eeuwige dood, de gewisse belofte geeft van zijn genade en van het eeuwige leven.

"God heeft voortijds tot de vaderen gesproken." Voortijds zijn er ook zulke geweest, die verloren waren en gebukt gingen onder de last van Gods toorn; zulken, die het zware juk der Wet niet konden dragen en zich daaronder belast en beladen gevoelden, die niet wisten hoe er toe te komen, dat zij rechtvaardig voor God mochten zijn; tot zulke heeft God gesproken, zoals Hij tot Adam sprak, toen Adam zich voor Gods stem achter de bomen verborg. toen immers heeft God reeds gesproken van genade en ontferming, en van een Vrouwenzaad, Dat der slang de kop vermorzelen zou. Tot Zijn volk Israël, tot de vermoeiden en belasten, ook tot de wederhorigen en afvalligen, tot hen, die het al te erg gemaakt hadden, heeft God veelmaal gesproken. Juist dan, als het met hen een geheel verloren zaak was, als het met hen uit en voorbij was. Hij heeft ook op velerlei wijze gesproken, nu op de éne, dan op de andere wijze; in allerlei 'beelden zelfs, opdat zij Hem zouden begrijpen en verstaan, en het hart tot Hem uitga en bemoedigd worde, omdat Hij de armen en ellendigen goed is. Zo heeft Hij gesproken in de Profeten, als in Mozes, in David, in Jesaja, Jeremia en anderen, en altijd dezelfde waarheid, het eeuwige Evangelie: "Ik delg uw overtredingen uit als een nevel en uw zonden als een wolk. Keert weer tot Mij, want Ik heb u verlost" (Jesaja 44: 22). Zo heeft God in de Profeten gesproken, want Hij was in hen, zodat zij allen dezelfde getuigenis hebben afgelegd van Christus, de Wederoprichter, de Hersteller aller dingen, de Slangvertreder, het Lam Gods, geslacht voor onze zonden, zoals ook Petrus getuigt: "Van deze Christus geven getuigenis a l de Profeten, dat een ieder, die in Hem gelooft, vergeving der zonden ontvangen zal door zijn Naam" (Hand. 10: 43) En: dat "de zaligheid in geen anderen is, en er ook geen andere Naam onder de mensen gegeven is, door welke wij moeten zalig worden." (Hand. 4:12)

Daarbij heeft God het niet laten blijven, maar *in deze laatste dagen heeft Hij ook tot ons gesproken*. De tijd van af de geboorte van Christus tot op de wederkomst van Christus ten oordeel heet bij al de Evangelisten "de laatste ure." Nog een weinig tijds, dan zal Gods toorn komen over alle ongelovigen en onboetvaardigen, en zullen zij geworpen worden in de eeuwige duisternis. Voor deze toekomstige toorn is bevreesd een ieder, die zich in zichzelf verloren voelt. toen echter de tijd vervuld is geworden, welke in Gods grote lankmoedigheid was voorbijgegaan, en de zonde meerder is geworden, is de genade veelmeer overvloedig geweest; toen heeft God ook tot ons gesproken; wederom gesproken van genade en vergeving van zonden, van eeuwig leven, en dat niet meer in een Profeet, maar in een Zoon. Verlangt men nog meer om te weten, of God, boven in de hemel, gedachten des vredes heeft over een arme zondaar? Of Hij hem genegen wil zijn? Of Hij de boetvaardige alle zonden vergeven en hem in zijn eeuwige zaligheid opnemen wil? Zijn hier dan nog bijmiddelaars, nog engelen of andere heiligen nodig, opdat die tussenbeiden komen, om genade en verzoening voor ons te bewerken, of om zaligheid aan te brengen? God heeft in deze laatste dagen, waarin men geen Profeten meer heeft, zoals voortijds, tot ons gesproken *in een Zoon*. Is er iets, dat God nader kan wezen? Iets, wat meer bij Hem vermag, dan zijn eigen Schootkind? Bestaat er iemand, die het ons nog beter kan zeggen, wat de grote Ontfermer voor ons zijn wil, dan deze Zoon? Deze, éénswezens met de Vader, heeft eeuwige omgang met Hem, kent dus het hart des Vaders, weet volkomen nauwkeurig, of God een verlorene wil verdoemen of zaligmaken; en Deze nu is van de Vader uitgegaan, van de Vader gezonden, opdat Hij ons de verborgen raad en wil van God van onze verlossing volkomen zou openbaren. En dit is de wil Gods, *dat, wie de Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe*. Dát heeft God dus tot ons gesproken in de Zoon, dat wij, die van de vurige slang, de duivel, dodelijk gebeten zijn, hoe ook de dood in onze leden woedt, op deze Zoon mogen zien, van Hem mogen geloven, dat Hij, tegen onze zonden en ons zondig bestaan, door God tot zonde gemaakt is; en dat wij door Hem van God mogen geloven, dat Hij om Jezus Christus wil ons een genadig en liefderijk Vader wil zijn en ons met Christus alle dingen genadiglijk wil schenken. Derhalve hebben wij waarlijk ons heil en de zaligheid

van onze zielen van geen nevenmiddelaars, van geen engelen noch heiligen, veel minder van onszelf, ook niet van alle werken van onze vroomheid te verwachten, maar alleen te geloven in Christus, de Heere onze Gerechtigheid, onze enige Middelaar. Want in Hem en van Hem is alleen alle gerechtigheid, waarin wij voor God zullen bestaan; ook alle heil en verlossing uit allerlei nood en benauwdheid, van alle heerschappij der zonde, van alle macht des doods en der hel.

God heeft zo in deze laatste dagen tot ons gesproken, niet in een satan, die een leugenaar is van de beginne en de mensen predikt, dat zij door werken moeten zalig worden; ook niet in een wet, zodat de vloek op ons blijven en de toorn op ons rusten zal, omdat wij niet gebleven zijn in al de woorden der Wet; niet in een wet, dat het uit haar ons tegenklonk: als u dat alles gedaan hebt, dan wordt u zalig, en eerder niet; God heeft ook niet tot ons gesproken woorden ener zaligheid, die door tussenkomst der engelen ons zou geworden, zodat ons geloof op de engelen of de heiligen gericht zou moeten zijn, want ach! wat troost kunnen alle schepselen mij brengen, als ik de verdoemenis voor mij heb? Nee, dan moet God Zelf tot mij spreken, anders kom ik om in de gloed van Zijn toorn, die op mij is; ik moet het dan van Hem Zelf vernemen; evenwel moet Hij dan zo tot mij spreken, dat ik Zijn stem hoor, ik daarbij niet geheel en al te gronde ga van angst en schrik voor Zijn Majesteit, welke zo zeer te vrezen is; dan moet ik een vriendelijke, genadige, zachte, liefelijke stem vernemen, opdat mijn belast en beladen gemoed het door en door beseffe: "Dat is de stem van een verzoende Vader." Van een God, Die mij genegen wil zijn." en geschiedt dit, dan geef ik vrolijk en blijmoedig alle middelaars er aan, alle heiligen, alle engelen, alles wat in de hemel, op aarde en bij mezelf anders door mij gezocht wordt, en ik zeg: Ik heb Mijn God Zelf gehoord, Hij is mij genadig, voor eeuwig genadig; Hijzelf heeft het tot mij gezegd: "Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken." Zo is mij dan de zondelast van de rug, het juk van de schouder genomen!

Nu, zo heeft God tot ons gesproken in zijn Zoon, in de Middelaar des Nieuwe Testaments, in de Enigen, in Jezus; en het is op grond der besprenging met zijn bloed, dat God tot ons spreekt, dat Hij de onze is, en wij de Zijnen zijn. "Doe uw mond wijd open, en Ik zal hem vervullen." God heeft tot ons gesproken in een Zoon, en in Hem heeft Hij het ons laten weten, dat Hij "de wereld zo lief heeft gehad, dat Hij Zijnen eniggeboren' Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." (Joh. 3:16) Wie zo eeuwig leeft door het geloof in Christus, behoeft dat leven niet door bemiddeling van enige creatuur, hetzij dan van engelen of van andere schepselen, te zoeken; hij heeft aan het geloof genoeg. Al wie eeuwig leven heeft, vindt ook bij de Heere wel doorkomen door dit leven, vindt allerlei uitredding uit lichamelijke zowel, als uit geestelijke nood, en behoeft daarom ook in dit opzicht zijn heil en zijn welvaart van geen andere middelaars te verwachten. God heeft in Zijn Zoon tot ons gesproken, opdat wij door zijn Zoon leven en overvloed, ingang en uitgang en weide zouden vinden. Nademaal nu God tot ons gesproken heeft in een Zoon, heeft Hij ons ook in deze Zoon gezegend met alle geestelijke zegeningen in de hemel. Deze is de Borg, de Middelaar, de Uitvoerder van een eeuwig verbond: "Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg, en Ik gedenk uwer zonden niet"; en Christus is de rechte Man, Die voor ons intreedt als een getrouw Hogepriester, Die Gods zegen op zijn volk legt, in weerwil van alles, wat daar tegen op wil komen. Ik zou ook wel eens willen weten, wat alle hemelse machten, alle heiligen en volzaligen tezamen tot ons geluk en onze zaligheid zouden kunnen toebrengen; of wat al datgene ons zou kunnen baten, waarop een zwak gemoed, buiten Christus, zijn zaligheid wil bouwen! Al de engelen en heiligen weten niets van ons, tenzij dat God het hun openbaart; zij hebben ook niets te geven, tenzij dat God het hun eerst geeft. Wat zij hebben, dat hebben zij voor zichzelf in God; van zichzelf kunnen zij niets mededelen. Geheel anders is het gesteld met deze Zoon, in welke God tot ons gesproken heeft. deze heeft Hij gesteld tot een Erfgenaam van alles, zoals Hij ook Zelf zegt: "Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde"; en wederom: "Alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader; en niemand kent de Zoon, dan de Vader; noch iemand kent de Vader dan de Zoon, en die het de Zoon wil openbaren." en deze woorden geven Hem dan ook ten volle de macht, om te kunnen zeggen: "Komt herwaarts tot Mij, allen gij, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven" (Matth. 11: 27, 28); en wederom: "Mijn schapen geef Ik het eeuwige leven, en niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken."

Ziet, Geliefden! wij zijn nu niet zo Joodsgezind, dat wij letterlijk van engelen zullen verwachten, wat tot ons heil en onze zaligheid dient; ook zijn wij, Protestanten, niet zo Roomsgezind, dat wij letterlijk zullen roepen: *Heilige die, en heilige die, bid voor mij*"; verstaan wij echter in waarheid, dat de Wet geestelijk is, en zien wij op de geestelijke betekenis van het gebod: "Gij zult geen andere goden voor Mijn Aangezicht hebben", dan zullen wij weldra gegronde redenen vinden, om ons voor God te verootmoedigen; want wij ervaren, dat het in van onze aller trotse en arglistige hart ligt, om onze zaligheid en welvaart bij heiligen, bij onszelf of ergens elders te zoeken; wij bevinden, dat wij met onze gedachten en overleggingen, hoe wij voor God rechtvaardig zullen zijn en een zalig einde verkrijgen, nu hier, dan daar omzwerven, maar zo zelden bij dat éne blijven, op die enige grond, waarop al ons heil en onze ganse zaligheid berust, namelijk: *Christus*. Dat is evenwel een gruwelijke overtreding, dat wij zo zelden hierop alléén blijven staan, op die enige grond, waarop al ons heil en de ganse vergeving van onze zonden, ook onze verlossing van alle kwaad berust. Als wij nu zulks in ootmoed van onszelf belijden, dan mogen wij ook tot onze vertroosting, hartversterking en moedgeving ons toe-eigenen wat de Apostel ons hier leert, dat wij ons heil toch nergens anders, dan alléén bij Christus zullen zoeken, want met deze bedoeling schrijft hij: God heeft Hem gesteld tot een Erfgenaam van alles! Dat is het wat wij met Luther zingen: "Dood, zonde, duivel, leven en genade, alles heeft Hij in handen; Hij kan verlossen allen, die tot Hem gaan." Immers waartoe heeft God Christus tot een Erfgenaam over alles gesteld, zo niet daartoe, dat Hij, als de tweede Adam, als het tweede Hoofd ener verlorene mensheid, als Hoofd der Gemeente, als Middelaar van het eeuwige verbond der genade, aan allen, die zijn Naam aanroepen, aan allen, die in Hem gevonden zijn, aan allen, die in Hem geloven, uit de volheid van een eeuwig erfdeel tegen al hun lichaams- en zielennoed en tegen al hun zonden in, zonder ophouden zou uitdelen genade voor genade, verlossing en heil voor en na! Stelt u de ganse aardbodem voor de geest met al deszelfs volheid, met al het goud en zilver, met alle dingen, die daarop zijn, om te voorzien in de onderscheidenste behoeften der mensen, dat alles heeft Christus in zijn hand, in zijn rechtmatig bezit! over dat alles heeft de Vader Hem tot Erfgenaam gesteld! Stelt u voor de geest de eeuwige heerlijkheid der eeuwige zaligheid, het eeuwige zalige tezamen-zijn met de volzalige God, het eeuwige volmaakte genot van zijn wonderlijke liefde, het eeuwige wonen met God en voor het Aangezicht Gods daarboven in zijn Huis waar volheid van vreugde is en een eeuwig liefelijk zitten aan zijn Rechterhand, dat alles heeft Christus geërfd! Hij kan dat alles geven aan wie Hij wil; Hij kan maken, dat de mens toegelaten wordt tot de genieting van de volzalige God! Hij heeft ook de hel geërfd, ook de duivel en de dood.

- Zo is Hij Heer der hel, dat de duivel daar niemand in kan slepen, als Christus het niet toelaat.
- Zo is Hij Heer des doods, dat de dood niemand met zijnen prikkel verwonden zal, als Hij het niet wil toelaten.
- Zo is Hij Heer des grafs, dat het graf niemand houden kan, welke Hij er uit wil hebben.
- Zo is Hij de Heer des aardrijks, dat de Zijnen nochtans het aardrijk moeten beërven, welk een arm en ellendig volk zij ook zijn mogen.
- Zo is Hij de Heer van de weg, die van hier naar het nieuwe Jeruzalem leidt, dat alle geestelijke machten der hel zijn arme pelgrims ongehinderd moeten laten trekken, en alles op die weg de Zijnen moet medewerken ten goede.
- Zo is Hij de Heer van het hemelse Jeruzalem, van het nieuwe Paradijs, dat Hij een moordenaar, die tot Hem roept: "Heere! gedenk mijner!" van stonden aan daarin kan opnemen, zoals Hij gezegd heeft: "Ik heb de sleutels der hel en des doods."
- Zo is Hij dan zeer bijzonder de Heer van al degenen, die Hem van de Vader gegeven zijn. Deze zijn Zijn bijzonder eigendom, en het is ten hun nutte, tot hun eeuwig heil, en opdat Hij teniet zou gemaakt hebben alle instrument, dat zich tegen de Zijnen verheft, dat Hij alles geërfd heeft. Zijn heiligen zijn, in de volle zin des woords, zijn bijzonder eigendom, en de hemel met al deszelfs engelen, machten en tronen; de aarde met al haar volheid; de hel met al haar geweld en list en schijnbare overwinning; de dood met zijn prikkel; de verkeerdheid en boosheid der vijanden, alles, alles heeft Hij in zijn hand;

alles heeft Hij geërfd; alles moet Hem dienen ten goede van zijn uitverkorenen, opdat bij hen waar worde de belofte: "Den rechtvaardigen gaat het wél." (Jesaja 3: 10)

Wat wil toch ons vlees en bloed, als het zich engelen, heiligen of werken der eigengerechtigheid, eigenwillige werken, waarmee het zich aftobt, als bijmiddelaars zoekt? Wil het daardoor Gods genegenheid winnen? Zullen engelen, heiligen of de werken van onze handen God dan misschien tevreden stellen? Zullen deze Zijn toorn over de zonde kunnen stillen? Zullen die bij God iets uitwerken? Ja, de toorn Gods over ons nog te meer opwekken, dat kunnen zij; want God wil, dat wij Hem geloven, zoals Hij tot ons spreekt in zijn Zoon. Met deze Zoon moeten wij komen, in Hem hebben wij de toegang; deze alléén ziet en neemt God aan; in Hem alléén heeft Hij zijn welbehagen; slechts Hij heeft Gode een offer gebracht, dat eeuwig geldt; Hem heeft God gesteld tot een Erfgenaam van alles. Zo staat het bij God vast, zo is het de raad Zijns willens, tot prijs van zijn genade. Deze Zoon is ons van de Vader gegeven, de rechte Eljakim, Die als des Mensen Zoon, als de verhoogde Middelaar, eer, heerlijkheid en heerschappij geërfd heeft. Hem alléén zijn aan het Hof Zijns Vaders alle waardigheden opgedragen, Hem is van de Vader alle macht in handen gegeven, opdat Hij Vader zij dergenen, die in Jeruzalem wonen, en van het huis Juda. Op Zijn schouder is de sleutel van het huis Davids gelegd, opdat Hij opendoe, en niemand sluite; opdat Hij sluite, en niemand opendoe.

Zo heeft hij de stoel der ere in het Huis Zijns Vaders, en heeft God Hem als een nagel ingeslagen in een vaste plaats, opdat men aan Hem hange alle heerlijkheid van het Huis Zijns Vaders, de uitspruitelingen en de afkomelingen, de kinderen en de kindskinderen, ook alle kleine vaten, van de vaten der bekers af, zelfs tot al de vaten der flessen. (Jesaja 22) Daar God Hém dus, als onze enige Middelaar, tot Erfgenaam van alles gesteld heeft, zo zouden alle engelen, alle heiligen, alle zelfgekozen werken, indien deze bij God voor ons konden tussenbeide treden, op zijn zachtst genomen, dit antwoord voor de troon ontvangen: "Laat die mens op Mijn Zoon zien, deze heb Ik tot een Erfgenaam van alles gesteld; ook heb Ik Hem gegeven, alle andere middelaars in Zijnen toorn te verpletteren en elke bemiddeling buiten Hem af te wijzen; want wie Hem niet eert, die eert Mij niet. Daartoe heb Ik Hem gesteld, dat de zondaar, de noodlijdende en aan gevaren onderworpen, zijn Naam aanroep, en in Hem, als in een volkomen' Zaligmaker, alles hebbe, wat hem tot zijn dagelijks welvaart en eeuwige zaligheid nodig is."

Opdat de Hebreëen zulks ter harte zouden nemen en zij het voor zeker en waarachtig zouden houden, dat zij in Christus door het geloof alles hadden, wat hun tot hun zaligheid nodig was; en zij daarom hun heil en hun zaligheid niet ergens elders zouden moeten zoeken, schrijft de Apostel verder: *Door welke Hij ook de wereld gemaakt heeft.* Want daarmee geeft de Apostel te verstaan, hoe alle heil en zaligheid uitsluitend van Christus afhankelijk is, en dat Hij zalig maakt en heil uitdeelt naar zijn welbehagen, en dat op zodanige wijze, als Hij zulks doen wil. "Gode zijn Zijn werken van eeuwigheid bekend"; van eeuwigheid af heeft Hij bij Zichzelf besloten, hoe de wereld zou geregeerd worden, en door welke weg en welk middel de wereld verlost zou worden van het verderf. God droeg het aan zijn eeuwige Wijsheid op, Hij legde het in haar hand, hoe de wereld, die spoedig, nadat zij gemaakt was, in Adam van Hem zou afvallen, zou ingericht worden, en welke loop zij door deze schepping en inrichting zou hebben. Heeft God door Zijn Zoon de wereld gemaakt, zo weet Zijn Zoon ook het allerbest, hoe alles samenhangt, hoe alles zich wenden en keren, hoe alles lopen moet. Daarom zal God ons alleen dan genegen kunnen zijn, wanneer wij ons heil en onze zaligheid bij geen schepselen zoeken, welke die ook zijn mogen, of door hun tussenkomst hulp verwachten, maar ons aan deze eeuwige Wijsheid Gods, dat is, aan Zijn Zoon, toevertrouwen met lichaam en ziel, voor tijd en eeuwigheid, en naar Hem horen als onze enige Profeet.

In de eeuwige raad des vredes nam de Zoon het op Zich, een gevallene wereld weer op te richten. Zo wilde God dan ook door Hem de wereld maken, opdat alles zo ingericht zou zijn, dat de ganse Naam Gods, de ganse raad Zijns welbehagens, Zijn eeuwige gerechtigheid en heiligheid, al zijn deugden en volmaaktheden, door de wonderbare daarstelling en regering van het geheel van alle kanten zouden uitstralen; en

daarentegen al het geschapene zich openbaar zou maken als buiten staat tot aanbrengen van heil en zaligheid. Heeft voorts God door Christus de wereld gemaakt, zo moet het ook in Zijn macht staan, om aan de ganse wereld te van zijn tijd zulk een nieuwe gedaante te geven, dat zij een met God verzoende wereld zij; en dat niet door het bloed der bokken en kalveren, niet door werken van het "doe dat", niet door bemiddeling van een Mozes, van een vergankelijk priesterdom en van een vleselijke, uitwendige heiliging, maar door waarachtige, inwendige heiliging, door vernieuwing des Heiligen Geestes en door besprenging met het eigen bloed Desgenen, door wie de wereld gemaakt is.

Is Christus door God tot Erfgenaam van alles gesteld, ja, is door Hem het Huis van al het zichtbare gebouwd, waarin Hij naar eigen goedvinden optreden, handelen, heersen en regeren zou als Zoon, als Leraar, als Priester, als Koning: Zo zal men de wereld wel zo wereld moeten laten, als Christus ze gemaakt heeft; namelijk zo, dat daarin bij ons niets meer waarde hebbe, en niets anders als toevlucht gezocht worde tegen allen nood van lichaam en ziel, dan de thans openstaande genadetroon. Voorheen heeft God de wereld zo gemaakt, dat men, uit hoofde van de hardigheid des harten, een juk op de schouder had, hetwelk niemand dragen kon; toen was er gebod op gebod, allerlei offerande, waarmee de gewetens niet gereinigd werden; nu echter heeft Hij door Zijn Zoon de wereld zo gemaakt, dat het geweten, ja, de gehele mens van alle onreinheid, van alle zonden, van begane, van tegenwoordige en toekomstige zonden op ééns gereinigd wordt, eens voor altijd, door een eeuwige kwijschelding; nu heeft Hij het gemaakt, dat de mens in het geheel geen middelaars, geen bemiddeling van de schepselen of van de werken van zijn handen nodig heeft, om zich Gods genegenheid te verwerven; maar de genegenheid gaat thans rechtstreeks van God uit, zodat God Zelf een mens, die geheel en al zonde is, "Zijn gerechtigheid" heet, en hem nieuwe klederen aantrekt, en zulks, omdat in deze herschepping der wereld Één de ganse last op Zich heeft genomen, - deze Ene, op welke God al onze zonden heeft doen aanlopen, toen wij allen als schapen waren dwalende, een ieder zich kerende naar zijn eigen weg.

Als u nu waarlijk hongert en dorst naar zijn gerechtigheid, dan verstaat gij, door de verklaring van deze eerste twee Verzen van dit eerste hoofdstuk van de Brief aan de Hebreëen het gehele hoofdstuk Immers daarin wordt het ons door Heilige Geest, uit de pen van de Apostel, met nadruk en herhaling voorgehouden, welk een volkomen Zaligmaker wij van Godswege hebben, welk een machtig en ontzaglijke Zaligmaker, welk een genadig en ontfermend Zaligmaker; ook, hoe Deze in eeuwigheid blijft; daarenboven, hoe in Hem alles het onze is, hetzij het tegenwoordige of het toekomstige, hetzij engelen of overheden of machten, opdat wij toch op generlei wijze ons heil en onze zaligheid bij zogenaamde heiligen, bij onszelf of ergens elders zoeken, maar met een ernstig voornemen des harten en met blijdschap des geloofs volharden bij de macht en de genade van Jezus Christus.

Zalig zijn uw oren, die dit horen, en zalig uw harten, die zich daarop verlaten en daarnaar doen. Zij houden met zulk een waarheid de paus, die in hun binnenste is, de duivel en alle antichristen van zich af; eenmaal zullen zij Hem zien, Die zodanig een Middelaar en Borg is, dat Hij ook, tot het minste en geringste toe, alles voor ons in orde heeft gebracht. AMEN

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 26 Augustus 1849 's voormiddags.